

LAUSUNNON ANTAMINEN HALLITUKSEN LINJAUKSISTA ITSEHALLINTOALUEJAON PERUSTEIKSI JA SOTE-UUDISTUKSEN ASKELMERKEIKSI

Kh 14 §
18.1.2016

Pääministeri Juha Sipilän hallitus on linjannut 20.10. ja 7.11.2015 tekemillään päätöksillä sosiaali- ja terveydenhuollon rahoituksen uudistamisesta sekä perustettavien itsehallintoalueiden määrästä ja aluejaosta.

Itsehallintoalueet järjestävät sote-palvelut joko yksin tai lailla säädettyvät kolme itsehallinto aluetta tukeutuen lailla säädettyvän työnjaon mukaisesti vaativimmissa palveluissa muiden itsehallinto alueiden palvelurakenteisiin siten, että sosiaali- ja terveydenhuollossa on maassa 15 selkeää alueellista kokonaisuutta, joilla sote-palvelut järjestetään.

Hallituksen rahoituksen uudistamista koskevan linjauksen mukaan kunnilla ei voi jatkossa olla merkittävää vastuuta sosiaali- ja terveydenhuollon rahoituksesta. Itsehallintoalueiden rahoitusta valmistellaan ensisijaisesti valtion rahoitusvastuun pohjalta, minkä lisäksi myös osittain alueiden omaan verotusoikeuteen perustuvaa ratkaisua selvitetään.

Sosiaali- ja terveydenhuollon uudistusta, itsehallinto alueiden perustamista ja aluehallintouudistusta valmistellaan sosiaali - ja terveysministeriön ja valtionvarainministeriön yhteisessä hankkeessa, jota hallinnoidaan teknisesti sosiaali- ja terveysministeriössä. Sosiaali- ja terveysministeriö ja valtiovarainministeriö pyytävät Manner-Suomen kunnilta, kuntayhtymiltä sekä muilta jakelussa mainituilta tahoilta lausunnot hallituksen linjauksista.

Lausuntopyyntöön tulee vastata sähköisellä kyselyllä, jossa on kohdennettuja kysymyksiä hallituksen linjauksista. Kyselyyn annettuja vastauksia on mahdollista perustella, minkä lisäksi kyselyyn on varattu runsaasti tilaa myös vapaamuotoiselle kommentoinnille.

Lausuntopyyntöön materiaalit löytyvät Internet -osoitteesta:
<http://alueuudistus.fi/lausuntopyyntot>

Hallituksen linjauksen mukaan itsehallintoalueet muodostetaan maakuntajaon pohjalta. Kuntia pyydetään ottamaan lausunnossaan kantaa siihen, minkä maakunnan pohjalta muodostettavaan itsehallintoalueeseen kunta katsoo kuuluvansa sekä perustelemaan kannanottonsa. Sen vuoksi kunnille osoitettu lausuntopyyntö on kohdistettu valtuustoille. Itsehallintoalueeseen sijoittumista koskevaan kannanottoon suhtaudutaan kunnan virallisena minkä vuoksi sitä koskevasta valtuuston päätöksestä tulee toimittaa päätösasiakirja sosiaali- ja terveysministeriöön.

Annetut lausunnot otetaan huomioon hallituksen esityksen laatimissa. Hallituksen esityksestä pyydetään lausunnot keväällä 2016.

Lausunnot pyydetään antamaan **28.1.2015 klo 16.15** mennessä. Annetut vastaukset ovat julkisia. Lausuntoyhteenvedossa otetaan huomioon vain määräaikaan sähköisesti saapuneet lausunnot.

Itsehallintoalueiden synnyttämistä voidaan pitää hyvin merkittävänä muutoksena Suomen julkishallinnon ja erityisesti kunnallishallinnon osalta. Lausunnon antamisen yhteydessä erityisesti maakuntien rajoilla oleville kunnille tarjotaan aidosti mahdollisuutta miettiä sitä maakuntaa (itsehallintoaluetta), minkä kehitysympäristössä kaupunki haluaisi kaupunkilaistensa toimivan ja alueensa kehittyvän seuraavien 10- 20 vuoden aikana.

Kaupungin johtavat virkamiehet ovat arvioineet Pieksämäen kehittymismahdollisuuksia seuraavien 10- 20 vuoden kuluessa. Tarkastelu on tiivistetty mielestämme 3 painavaan ja asukkaiden kannalta keskeiseen kriteeriin siten, että Pieksämäen kehitystä on arvioitu seuraavien 10- 20 vuoden aikana erikseen osana Etelä- Savon maakuntaa ja osana Pohjois- Savon maakuntaa.

Yhteenvedon perusteella Pohjois- Savon itsehallintoalueeseen kuuluminen näyttäisi turvaavan paremmin ja varmemmin Pieksämäen aluekehityksen seuraavien 10- 20 vuoden aikana.

Tarkastelun yhteenveto on liitteenä 1.

Ehdotus Pieksämäen lausunnoksi on liitteenä 2.

Valmistelijat kaupunginjohtaja Tapio Turunen, p. 044 588 2200, sosiaali- ja terveystoimenjohtaja Tuija Haatainen, p. sivistysjohtaja Kari Koistinen, p. ja hallintojohtaja Ulla Nykänen, p.

Ehdotus:

Kaupunginhallitus päättää esittää valtuuston hyväksyttäväksi liitteenä nro 2 olevan lausunnon koskien itsehallintoalueiden muodostamista ja sote-uudistusta.

Päätös:

Risto Ockenström esitti, että lausunnon kohtaan 3 vastataan Etelä-Savo, jota Alpo Salo kannatti.

Puheenjohtaja totesi, että koska on tehty esittelijän ehdotuksesta poikkeava esitys, jota on kannatettu, on suoritettava äänestys. Puheenjohtaja teki seuraavan äänestysesityksen, joka hyväksyttiin: Ne, jotka kannattavat esittelijän ehdotusta äänestävät JAA, ja ne jotka kannattavat Risto Ockenströmin tekemää esitystä äänestävät EI. Suoritettussa nimenhuuto äänestyksessä annettiin 8 JAA-ääntä, 2 EI-ääntä, yhden ollessa pois. Äänestysluettelo on liitteenä 3.

Puheenjohtaja totesi äänestyksen tuloksena kaupunginhallituksen hyväksyneen ehdotuksen.

Risto Ockenström ja Alpo Salo jättivät asiaan eriävän mielipiteen, liitteet 4 ja 5.

Päätös:

Puheenjohtaja julisti keskustelun asiasta alkaneeksi.

Keskustelun kuluessa Risto Ockenström teki esittelijän ehdotuksesta poikkeavan seuraavan esityksen:

Pieksämäen kaupunginvaltuusto hyväksyy vastaukset lausuntopyyntökyselyyn seuraavasti:

Kysymys 1. Kyllä

Kysymys 2. –

Kysymys 3. Etelä-Savo

Kysymys 4. –

Kysymys 5. 18 itsehallintoalueen ja 15 sote-alueen järjestelmä tekee kokonaisuuden epäselväksi

kysymys 6. Väestömäärä ja sen ennustettu kehitys

Kysymys 7. Pohjois-Savo

Kysymys 8. Ei

Kysymys 9. –

Kysymys 10. Hallituksen linjaamat tehtävät ovat aloitusvaiheessa riittävät

Kysymys 11. Lainsäädännöllä tulee itsehallintoalue velvoittaa yhteyden toteuttamiseen

Kysymys 12. Aluelinjaus eritasoisine sairaaloineen on epäselvä

Kysymys 13. Uudistuksen yhteydessä tulee itsehallintoalueille taata riittävä tulontasaus. Siirtyvien tehtävien osalta tulee kunnille taata tehtäviä vastaavien tulojen vähenemisen yhteydessä tasapuolinen ja oikeudenmukainen asema.

Valtuutetut Alpo Salo, Yrjö Merikoski, Ari Kekäläinen, Sinikka Riipinen, Pauli Rytönen ja Antti Kivimäki kannattivat Risto Ockenströmin tekemää esitystä.

Heikki Skyttä käytti puheenvuoron, jossa ilmoitti kokoomuksen valtuustoryhmän kannattavan kaupunginhallituksen ehdotusta. Valtuutetut Anja Manninen ja Mikko Laakso kannattivat kaupunginhallituksen ehdotusta.

Tapio Klen esitti kaupunginhallituksen lausunnon kohtaan 5 lisäystä, liite 6. Paavo Korhonen kannatti Tapio Klenin tekemää esitystä.

Risto Mykkänen esitti, että lausuntopyyntön

- 1. kohtaan vastataan: Ei

- 2. kohtaan vastataan: Muodostetaan Etelä- ja Pohjois-Savon yhteinen itsehallintoalue.

- 3. kohtaan vastataan: Pohjois-Savo

Heikki Skyttä ja Pekka Seppä kannattivat Risto Mykkäsen tekemää esitystä.

Valtuutettu Risto Ockenströmin esityksestä päätettiin pitää viiden minuutin neuvottelutauko puheenjohtajien kesken.

Neuvottelutauon jälkeen puheenjohtaja totesi, että keskustelun ku-
luessa on tehty seuraavat kaupunginhallituksen ehdotuksesta poik-
keavat esitykset, joita on kannatettu:

- Risto Ockenström on esittänyt Alpo Salon, Yrjö Merikosken, Ari
Kekäläisen, Sinikka Riipisen, Pauli Rytkösen ja Antti Kivimäen kan-
nattamana, että kaupungin vastaus lausuntopyyntökyselyyn on seu-
raava:

Kysymys 1. Kyllä

Kysymys 2. –

Kysymys 3. Etelä-Savo

Kysymys 4. –

Kysymys 5. 18 itsehallintoalueen ja 15 sote-alueen järjestelmä tekee
kokonaisuuden epäselväksi

kysymys 6. Väestömäärä ja sen ennustettu kehitys

Kysymys 7. Pohjois-Savo

Kysymys 8. Ei

Kysymys 9. –

Kysymys 10. Hallituksen linjaamat tehtävät ovat aloitusvaiheessa
riittävät

Kysymys 11. Lainsäädännöllä tulee itsehallintoalue velvoittaa yhtey-
den toteuttamiseen

Kysymys 12. Aluelinjaus eritasoisine sairaaloineen on epäselvä

Kysymys 13. Uudistuksen yhteydessä tulee itsehallintoalueille taata
riittävä tulontasaus. Siirtyvien tehtävien osalta tulee kunnille taata
tehtäviä vastaavien tulojen vähenemisen yhteydessä tasapuolinen ja
oikeudenmukainen asema.

- Risto Mykkänen on esittänyt Heikki Skytän ja Pekka Sepän kannat-
tamana, että lausuntopyyntökyselyn vastataan seuraavasti:

Kysymys 1: Ei

Kysymys 2: Muodostetaan Etelä- ja Pohjois-Savon yhteinen itsehal-
lintoalue.

Kysymys 3: Pohjois-Savo

- Tapio Klen on Paavo Korhosen kannattamana esittänyt kaupun-
ginhallituksen ehdotusta täydennettäväksi kysymyksen 5 osalta,
liite 6.

Puheenjohtaja totesi, että koska on tehty kaupunginhallituksen eh-
dotuksesta poikkeavia esityksiä, joita on kannatettu, on suoritettava
äänestys. Puheenjohtaja esitti seuraavan äänestysjärjestyksen, joka
hyväksyttiin:

Ensin suoritetaan äänestys kahden kaupunginhallituksen ehdotuk-
sesta eniten poikkeavan esityksen kesken, joista voittanut asetetaan
seuraavassa äänestyksessä vastakkain kaupunginhallituksen ehdo-
tuksesta vähiten poikkeavan esityksen kanssa. Viimeisessä eli kol-
mannessa äänestyksessä asetetaan vastakkain edellisessä äänes-
tyksessä voittanut esitys kaupunginhallituksen ehdotusta vastaan.

Puheenjohtaja esitti ensimmäisessä äänestyksessä asetettavan
vastakkain Risto Ockenströmin ja Risto Mykkäsen esitykset siten, et-
tä ne, jotka kannattavat Risto Ockenströmin esitystä äänestävät
”jaa” ja ne, jotka kannattavat Risto Mykkäsen esitystä äänestävät
”ei”. Suoritettussa nimenhuutoäänestyksessä annettiin 17 ”jaa”-

ääntä, 25 "ei"-ääntä, yksi valtuutettu äänesti tyhjää. Äänestysluettelo on liitteenä 7.

Puheenjohtaja totesi ensimmäisen äänestyksen tuloksena kaupunginvaltuuston hyväksyneen Risto Mykkäsen esityksen ja esitti seuraavan äänestyksen äänestysjärjestyksen seuraavasti, joka hyväksyttiin: Vastakkain asetetaan ensimmäisessä äänestyksessä voittanut Risto Mykkäsen esitys Tapio Klenin esitystä vastaan siten, että ne jotka kannattavat Risto Mykkäsen esitystä äänestävät "jaa" ja ne, jotka kannattavat Tapio Klenin esitystä äänestävät "ei". Suoritettussa nimenhuutoäänestyksessä annettiin 27 "jaa"-ääntä, 8 "ei"-ääntä, 8 valtuutettua äänesti tyhjää. Äänestysluettelo on liitteenä 8.

Puheenjohtaja totesi toisen äänestyksen tuloksena kaupunginvaltuuston hyväksyneen Risto Mykkäsen esityksen ja esitti kolmannen äänestyksen äänestysjärjestyksen seuraavasti, joka hyväksyttiin: Vastakkain asetetaan äänestyksessä voittanut Risto Mykkäsen esitys kaupunginhallituksen ehdotusta vastaan siten, että ne jotka kannattavat kaupunginhallituksen ehdotusta äänestävät "jaa" ja ne, jotka kannattavat Risto Mykkäsen esitystä äänestävät "ei". Suoritettussa nimenhuutoäänestyksessä annettiin 6 "jaa"-ääntä, 23 "ei"-ääntä, 14 valtuutettua äänesti tyhjää. Äänestysluettelo on liitteenä 9.

Puheenjohtaja totesi suoritettujen äänestysten tuloksena kaupunginvaltuuston hyväksyneen Risto Mykkäsen esityksen Pieksämäen kaupungin lausunnoksi hallituksen linjauksista itsehallintoaluejaon perusteiksi ja sote-uudistuksen askelmerkeiksi.